

El wiki i els seus usos educatius

El wiki i els seus usos educatius

Han col·laborat en l'elaboració d'aquest material:

Nati Cabrera (coord.)

Carme Rovira

Carles Fernàndez

Julià Vilar

Aquest document està subjecte –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència Reconeixement-No comercial 2.5 de **Creative Commons**. Podeu copiar-lo, distribuir-lo i comunicar-lo públicament sempre que citeu els autors Nati Cabrera Lanzo, Julià Vilar Herms, Carme Rovira Riera i Carles Fernàndez Barrera i no en feu un ús comercial. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/2.5/es/deed.ca>

Índex

Índex	3
Introducció	4
Què és un wiki?	5
El concepte de wiki	5
Més	6
Elements principals del wiki	6
Tipologies i usos habituals a la xarxa	7
Característiques clau de la generalització de l'ús del recurs	8
Exemples	9
Usos educatius del recurs del wiki	10
El wiki com a eina de creació de continguts	13
Descripció	13
Per a què és adequat?.....	13
Competències que facilita treballar	14
Exemples a la xarxa	14
Valoració.....	14
El wiki com a eina de desenvolupament de projectes	16
Descripció	16
Per a què és adequat?.....	17
Competències que facilita treballar	17
Exemples a la xarxa.....	17
Valoració.....	17
Vull fer un wiki	18
Fer un wiki a la UOC	20

Introducció

L'objectiu principal d'aquest document és explicar d'una manera clara i àgil en què consisteix l'eina de programari social wiki i de quina manera es pot aplicar a diferents usos educatius. En segon lloc, volem facilitar la construcció, pas a pas, del wiki que considereu més oportú per a la vostra funció docent.

L'ús de wikis pot ajudar a potenciar una sèrie d'eines i actituds de les pràctiques docents, especialment en el treball cooperatiu que es dugui a terme entre els mateixos estudiants. Així mateix, el desenvolupament que pot assolir una publicació amb la contribució d'altres professionals per mitjà del wiki és extraordinària. Però el que és més interessant és que el ventall d'usos educatius que poden generar els wikis pot ser molt ampli, a partir del moment en què es disposa de la possibilitat de crear-lo.

Finalment, aquesta guia es podrà enriquir amb l'aportació de totes les iniciatives que de ben segur es desenvoluparan en les diferents adaptacions dels wikis a iniciatives didàctiques específiques de cada àmbit acadèmic.

Què és un wiki?

El concepte de wiki

Actualment, un wiki és la màxima expressió d'interactivitat a la xarxa, entenent que el paper actiu que s'assigna a l'usuari es multiplica en canviar el seu rol com a participant actiu de l'espai web.

El primer nom que es relaciona amb el wiki és el de Ward Cunningham, el qual defineix el wiki com la base de dades més simple que pot funcionar. El nom, wiki, ens arriba dels remers hawaïans, representants de l'esforç col·lectiu i per als quals el mot wiki vol dir ràpid; de fet, el wiki és conegut també com a WikiWikiWeb.

Si hi ha un wiki per excel·lència, és sens dubte la Wikipedia, que entén el wiki com un espai web col·laboratiu que pot ser editat per diversos usuaris. Els usuaris d'un wiki poden crear, editar, esborrar o modificar el contingut d'una pàgina web de manera interactiva, senzilla i ràpida.

La tecnologia wiki permet que pàgines web allotjades en un servidor públic (pàgines wiki) siguin escrites de manera col·laborativa per mitjà d'un navegador, utilitzant una notació senzilla per a donar-hi format, crear enllaços, etc., conservant un historial de canvis que permet recuperar, de manera senzilla, qualsevol estat anterior de la pàgina.

Quan algú edita una pàgina wiki, els seus canvis apareixen immediatament en el web, sense passar per cap tipus de revisió prèvia.

Per tant, podem establir la definició de wiki de la manera següent:

“És una pàgina web amb enllaços, imatges i altres tipus de contingut, que pot ser visitada i editada per persones sense coneixements de llenguatge HTML i que proporciona un entorn adequat per al treball cooperatiu.”

Seguint la ideologia wiki que considera que tot usuari pot aportar valor al que ja hi ha escrit i, per tant, pot editar i convertir-se en coautor dels continguts que s'hi publiquin, hi ha tres premisses que hauríem de poder identificar en tot wiki:

Participació igualitària.

Formatat: Numeració i pics

Manca de coordinació centralitzada; els mateixos voluntaris que hi participen es fan responsables de la coordinació del projecte.

Renúncia als drets d'autor o propietat intel·lectual de continguts, ja que es considera que l'autoria és compartida.

La utilització principal dels wikis és l'edició de pàgines web per a produir continguts cooperativament, de manera que els usuaris puguin fer els canvis que creguin convenient de manera senzilla i ràpida. Podem crear pàgines instantàniament i amb total llibertat. Els wikis es consideren sistemes de gestió de continguts, ja que en la seva estructura es predeterminen plantilles i altres prestacions.

A partir d'aquesta idea, es pot pensar a trobar tants usos als wikis com necessitats vulguem cobrir a partir d'un espai web, però tenint en compte la multitud de possibilitats que s'hi estan donant per al treball cooperatiu, ja que els wikis són pàgines obertes en què els usuaris poden editar continguts fàcilment.

Més...

Us proposem consultar les adreces que detallem a continuació per a ampliar la informació que us comentem:

- **Wikipedia** (<http://es.Wikipedia.org>). Wiki per excel·lència. Coneguda com a *enciclopèdia lliure plurilingüe*, escrita per voluntaris.
- **El wiki de Ward** (<http://www.c2.com/cgi/wiki?WelcomeVisitors>). Wiki del primer creador de wikis, Ward Cunningham, que ens ofereix tant la definició com les primeres indicacions per a introduir-nos en el món dels wikis.
- **Orangogdle** (<http://appserv.lsi.upc.es/palangana/moodle16/mod/wiki/view.php?id=18&page=Primer+contacto+con+Wiki&gid=0&uid=0>). Definició de *wiki* i exemple il·lustrat de les seves característiques.

Elements principals del wiki

Estructuralment, un wiki es caracteritza pels elements següents.

Formatat: Numeració i pics

A la part central de la pantalla, mostra un article escrit.

El wiki i els seus usos educatius

A la part superior, l'usuari pot decidir:

Si hi participa editant el text de cada part.

Si participa en un debat sobre la pàgina.

Exemple de presentació d'una pàgina wiki:

The screenshot shows the 'Main Page' of Qwiki. At the top, there's a navigation bar with 'Main Page' and 'Welcome to Qwiki!'. Below this is a paragraph of introductory text. The main content area is divided into several sections: 'Announcements' with a list of updates and a small cartoon image; 'Getting Started' with a list of instructions for new users; 'Featured Pages' with a list of featured articles; and 'Link Bazaar' with a list of external links. There is also a 'Philosophy' section at the bottom. The left sidebar contains navigation links, a search box, and a toolbox.

A més a més, el wiki té un sistema de control de versions, amb el qual podem veure els darrers canvis que s'han actualitzat i quin usuari els ha fet, i també té una opció de cerca.

Tipologies i usos habituals a la xarxa

Plantejar-se crear un espai wiki pot ser conseqüència de diferents necessitats i interessos, i diferenciem entre:

- Els wikis personals, o que a partir d'un interès concret podem crear, esperant la participació dels usuaris que el llegeixin i continuïn la nostra proposta.

- Els wikis per a intranets o els que es pensen i creen amb la voluntat que una comunitat determinada d'usuaris hi pugui participar. Per exemple, si estem en una escola o formem part d'un equip de treball, ens pot interessar proposar el wiki per a construir un projecte en comú.

Tant per a un tipus de wiki com per a l'altre, hi ha diferents maneres de gestionar les participacions dels usuaris, ja que podem crear perfils que només permetin que els usuaris llegeixin o que tinguin, a més, permís d'escriptura, per a la qual cosa s'hauran de registrar. Com a administradors del wiki, podrem assignar aquests perfils, valorant el rendiment que volem treure de les oportunitats d'intervenció.

Característiques clau de la generalització de l'ús del recurs

Enumerarem algunes de les característiques que ens permeten conjuntament definir que som davant d'un wiki i no davant d'un altre element, com podria ser una pàgina web editada amb HTML o un blog.

L'edició és oberta de continguts, per la qual cosa tota persona interessada pot editar en un wiki.

Formatat: Numeració i pics

L'edició es fa sobre el mateix navegador, és a dir, el text sortirà publicat tal com l'editem.

L'autoria és compartida: no hi ha un autor únic, sinó que, com que en pot editar el contingut tothom qui vulgui, es determina que l'autoria és compartida entre els qui hi participen (aquesta és una característica diferencial dels blogs, que són mitjans de comunicació personal, en els quals un dels elements és l'autor o els autors, ben identificats).

Conté una pàgina específica de canvis recents: en el wiki queden registrades les darreres modificacions i l'usuari que les ha fetes.

És hipertextual, per la qual cosa ens és molt senzill d'enllaçar el wiki amb altres referències web.

L'èxit d'un wiki rau en la participació, atès que el seu objectiu principal és construir coneixement col·lectivament; per tant, tècnicament ha de ser tan simple com es pugui, per a permetre que les persones que hi estiguin interessades es puguin concentrar més en el contingut que no pas en la forma.

De totes maneres, si en un primer moment llegir i editar un wiki era accessible a tothom, darrerament es va sistematitzant l'estratègia que, si bé tothom els pugui llegir, qui en vulgui editar el contingut (i, per tant, participar en l'elaboració del wiki) s'ha de registrar; d'aquesta manera es vol eradicar –o almenys intentar reduir– els intents de vandalisme, entesos com el fet de publicar material sense tenir-ne els drets d'autoria, l'intent de fer publicitat per mitjà del wiki, etc.

Si fins ara la necessitat de saber programar o dominar el llenguatge HTML era una barrera per a la utilització del web, per a moltes persones, amb les noves possibilitats tècniques del wiki, la facilitat d'ús ens mostra una porta oberta a la participació. Aquesta facilitat d'ús ha permès a molts usuaris, que fins ara no s'havien plantejat participar en un espai web, que ara siguin membres actius de la comunitat dels wikis.

Una altra de les claus per a la generalització són les realitats, és a dir, els projectes que podem veure i que ens donen fe de l'interès de la seva utilització i de l'envergadura de les seves possibilitats. Un wiki no té límits; així podem parlar d'enciclopèdia creada per mitjà de la tecnologia wiki, de wikinovel·la o fins i tot del projecte de crear una wikiuniversitat que ofereixi, gratuïtament, tot un seguit de programes educatius, recollits per participants voluntaris en la iniciativa.

Exemples...

- **Wikinovel·la** (<http://www.wikinovel·la.org>). Wiki en el qual s'ha començat a escriure una novel·la i els usuaris participen en el desenvolupament.
- **Wikitravel** (http://wikitravel.org/en/Main_Page). Wiki en el qual es construeix una guia de viatges d'àmbit mundial, actualment amb més de 12.400 propostes de guies.
- **Wikiuniversitat** (<http://es.wikipedia.org/wiki/Wikiversidad>). Projecte de Wikipedia per a crear una plataforma d'estudis lliure i gratuïta.

Usos educatius del recurs del wiki

Els wikis són sistemes de producció social de continguts, per la qual cosa tenen en l'educació un potencial important d'actuacions. En la nostra metodologia UOC, l'estudiant és protagonista del seu propi procés d'aprenentatge i deixa de ser un espectador passiu, amb la qual cosa passa a tenir un rol actiu, responsabilitzant-se de l'organització del seu temps, la seva participació i la gestió de la informació que rep. Per tant, les característiques dels wikis són molt coherents amb aquests principis.

Un segon punt en comú, si pensem en estudiants UOC i wikis, és la relació que normalment es fa d'estudiant en línia i el sentiment de solitud, en el sentit que l'estudiant està sol davant de la pantalla, organitzant, planificant i gestionant tota la informació que rep tant de nosaltres com a formadors com dels seus mateixos companys o el seu entorn. El wiki, doncs, ens és també una oportunitat perfecta per a desenvolupar la part més cooperativa del procés d'ensenyament-aprenentatge de la formació en línia, oferint als nostres estudiants l'oportunitat de pertànyer a un grup de persones que treballen amb una fita o un conjunt de fites en comú, promovent actituds d'implicació i iniciativa.

Proposar de treballar a partir d'un wiki no és una decisió que es pugui prendre a la lleugera i ens hem de plantejar, primer de tot, quins avantatges creiem que pot aportar als estudiants, als continguts de l'assignatura i a nosaltres mateixos com a docents, quin valor afegit ens donarà utilitzar un wiki.

En paral·lel a aquests punts, podem anar pensant quines utilitats donarem a un wiki en la nostra aula i assignatura, per la qual cosa a continuació us n'oferim una enumeració, a tall d'exemple:

- Elaborar treballs en equip, de manera que es vagi construint un projecte comú, tant pel que fa a l'organització dels membres com pel que fa als continguts del treball en si.
- Exposar treballs dels estudiants, oferint el wiki com a espai en el qual els estudiants mostren els seus treballs i els obren a comentaris i modificacions dels mateixos companys o del formador.

- Proposar que els estudiants elaborin, entre tots, un glossari de l'assignatura.
- Construir diferents parts de continguts i ampliar-ne la informació. Aquest ús pot ser molt interessant en el desenvolupament de projectes o altres recursos educatius en els quals els estudiants o grups d'estudiants s'especialitzen en el treball de parts específiques del treball i després les comparteixen.
- Treballar interinstitucionalment: proposar projectes que es puguin elaborar entre estudiants del mateix centre i fins i tot entre estudiants de centres diferents.
- Creació col·laborativa d'una revista, vinculada als objectius de l'assignatura; es pot fer paral·lelament a aquesta, com a projecte o com a PAC dins el pla docent.
- Participació per mitjà de la Wikipedia, utilitzant aquesta enciclopèdia virtual per a ampliar coneixements sobre temes concrets i fins i tot fer-hi aportacions.

El professor fa una proposta de temes que cal treballar i els estudiants es van apuntant en el que més els interessi.

- Buscar informació a la xarxa sobre empreses que estiguin treballant el mateix tema que proposem a l'aula.

A part dels usos que podem suggerir o que es puguin anar pensant per a utilitzar un wiki a l'aula, també podem valorar la possibilitat de fer servir el wiki com a eina de gestió de la nostra tasca docent, per exemple:

- Crear un wiki per a la creació de continguts de l'assignatura o de l'especialitat en la qual estiguem participant, possibilitant la participació d'altres professors o experts en l'àrea de coneixement.
- Construir un wiki sobre un tema de la nostra especialitat o interès, amb professors del nostre centre o d'altres centres, a partir de notícies d'actualitat.
- Elaborar plantilles d'ús generalitzat en el curs (plantilles per a proposar activitats, plantilles per a presentar exàmens, plantilles per al format de l'elaboració de projectes...), que ens

El wiki i els seus usos educatius

serveixin per a unificar formats de presentació de totes les assignatures.

- Coordinar la distribució col·laborativa de les tasques i fer el seguiment del treball en el marc de projectes diversos.

El que farem a continuació és entrar en el detall de dos dels usos educatius que hem enumerat, per a veure les possibilitats en concret que us oferim.

El wiki com a eina de creació de continguts

Descripció

El wiki se'ns presenta com una eina idònia per a crear continguts de la nostra assignatura, considerant que a l'aula virtual hi proposem la informació de base per tal que els estudiants puguin treballar i que alhora disposen d'un material paper o web, o ambdós, que els donen els continguts bàsics per a poder seguir l'assignatura. Ara bé, hi ha un munt de particularitats en cada curs, com ara les aportacions i experiències que els nostres estudiants sumen a l'aula, el moment social actual o les possibilitats externes, com seria la participació d'un especialista en algun dels temes de l'assignatura en la nostra aula. És a dir, podem tenir una plantilla de curs, però sempre podem trobar possibilitats diferents i treballar-ne més, enfocades cap als interessos dels estudiants, en les seves expectatives, evitant alhora que la utilització del wiki sigui una forma de duplicar els mateixos continguts que treballem a l'aula.

Per a què és adequat?

Aquest ús del wiki, el podríem tenir en compte especialment en situacions d'aprenentatge en les quals vulguem aprofundir en un tema en concret del nostre temari i en les quals aquest aprofundiment pugui passar per la construcció cooperativa d'informació entre els participants de l'aula. Per exemple, podem proposar que, a partir del tema escollit, un grup d'estudiants faci una cerca a la xarxa; un altre, que faci una enquesta; un altre, que busqui als diaris o revistes, etc. La suma de totes aquestes aportacions enriqueix el contingut del nostre tema i quedarà exposada al wiki perquè tothom pugui veure i valorar la feina que hagin fet els companys i, si cal, fer-hi aportacions.

Una altra possibilitat d'aplicació a l'aula del wiki seria proposar, a partir d'un dels temes de l'assignatura, que els estudiants investiguessin diferents fonts que hi estiguin especialitzades, per a veure les convergències i les diferències de plantejament i d'aquesta manera poder propiciar que els nostres estudiants sàpiguen on poden ampliar informacions que els puguin servir de referència, però que alhora adquireixin un sentit crític a l'hora d'identificar fonts d'informació i el nivell de credibilitat que poden donar a les unes i a les altres.

Competències que facilita treballar

- Capacitat per a identificar fonts d'informació fiables, com a elements de consulta i referència sobre un tema en concret.
- Capacitat per a valorar les intervencions dels altres, com a suma i complement del que personalment s'hagi aportat al wiki.
- Domini de l'ús d'eines de comunicació a la xarxa i exploració de les possibilitats.

Exemples a la xarxa

- **Gleduwiki** (<http://wiki.gleducar.org.ar/wiki/Portada>). Wiki per a construir coneixement a les escoles argentines per a incorporar les TIC a les aules, amb propostes per assignatures.
- **Blogs y wikis en tareas educativas** (<http://observatorio.cnice.mec.es/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=378>). Article de l'observatori tecnològic de l'educació, que, a més de descriure els dos mitjans de comunicació, també en proposa usos en l'àmbit educatiu.
- **Moodle.docs** (http://docs.moodle.org/es/Usos_did%C3%A1cticos_del_Wiki). Propostes concretes que, des de la pàgina de la plataforma Moodle, es fan per a l'ús dels wikis en l'educació.

Valoració...

Avantatges que presenta
<ul style="list-style-type: none">
▪ Com a professors, podem aconseguir nou material sobre la nostra assignatura, per a cada convocatòria de curs en la qual participem, i estar actualitzats gràcies a la construcció del wiki per part de tots els membres de l'aula.
▪ Com a estudiants, tenim la motivació de participar en la construcció de l'assignatura.
▪ En conjunt, tenim un enriquiment general del procés d'aprenentatge.
Consideracions que cal tenir en compte
<ul style="list-style-type: none">
▪ Podem no treballar tots els temes del nostre temari per mitjà del wiki, i els podem triar segons el temps que tinguem assignat per a cada un, i també segons les possibilitats que el mateix tema aportï. És a dir, si el tema, per si mateix i tal com està plantejat, ja ens sembla correcte, compleix tots els objectius d'aprenentatge proposats i ofereix tant opcions teòriques com pràctiques – suficients, segons el nostre criteri d'especialistes –, llavors no cal valorar-lo per a treballar-lo en el wiki, però, si detectem un tema o uns quants en els quals sí que veiem que podem construir molt a partir d'una primera proposta de base a l'aula, llavors podem valorar clarament el wiki com una

bona eina de treball.

- S'ha de valorar el fet que el que aportem al wiki pugui ser útil per a altres professors del mateix programa, i també per a altres professors de programes diferents però amb àrees de coneixement comunes.
- Hauríem de tenir en compte el temps que volem que els estudiants dediquin a la construcció del wiki, per a fer una bona programació d'objectius i evitar que ens desviem del calendari que teníem plantejat al començament de curs.
- El plantejament del wiki l'hem de fer a la nostra aula, per a comunicar convenientment als estudiants els objectius que busquem, els continguts que treballarem i la metodologia de treball, i també el sistema d'avaluació, si volem avaluar la dinàmica que se seguirà.
- A la vegada, les conclusions finals a què arribarem amb el treball del wiki, pot ser important que les destaquem des del tauler del professor, per a proporcionar una conclusió a la feina feta, tot i que es puguin deixar les portes obertes del wiki perquè els estudiants interessats hi puguin continuar participant.

El wiki com a eina de desenvolupament de projectes

Descripció

Continuant amb les opcions cooperatives dels wikis, una altra de les possibilitats que ens ofereix és que sigui un espai en el qual els estudiants enviïn els projectes o treballs i els treballin. No ens referim a activitats específiques d'apartats de mòduls; es tractaria més aviat d'un treball final d'assignatura o de curs, en el qual els estudiants inverteixen molt temps i esforços. Ens referim a un tipus de treball que normalment s'elabora individualment o, com a màxim, en petits grups de treball, però al qual ara podem buscar el màxim de potencial: compartir-los, des dels seus plantejaments inicials i en la seva fase final de lliurament.

Cada projecte tindrà les seves peculiaritats, però hi ha una primera fase de plantejament en què els estudiants poden compartir dubtes (quin tema he d'escollir?, com em plantejo iniciar la feina?, quines fases o passos és recomanable seguir?). Com a consultors, podem oferir part d'aquesta informació, però serà enriquidor que siguin també els mateixos estudiants els qui es documentin i orientin aquest inici. També el formador pot fer servir aquest espai per a fer l'assessorament personal o grupal en el marc de l'activitat.

Com que són projectes que es treballen des d'una mateixa assignatura, els estudiants poden compartir interessos durant el seguiment o desenvolupament de la seva feina, i per això serà bo també que el wiki els serveixi com a mitjà per a posar en comú notícies rellevants d'actualitat al respecte, conferències, ponències, etc., i que qui les consulti o hi assisteixi en pugui treure profit.

Finalment, una darrera proposta per a aquest ús és fer servir el wiki com a receptor final dels projectes dels estudiants, de manera que puguin llegir la feina que han fet els seus companys i ampliar així els seus coneixements i la seva actitud de respecte envers la feina dels altres.

Un cop aquests treballs han estat publicats al wiki, els nous estudiants que comencin a plantejar-se els seus propis projectes podran ampliar la informació que trobin, a més de consultar projectes ja acabats i extreure així idees inicials o suggeriments que als seus predecessors els van funcionar.

Per a què és adequat?

Aquest ús és adequat per a situacions en què vulguem treure el màxim de profit de la feina dels nostres estudiants, fins i tot un cop ja han passat a un altre curs, atès que els seus projectes queden a l'historial del wiki i els poden recuperar altres estudiants per a fer-ne consulta de referència.

També és adequat en situacions en les quals es vulgui donar protagonisme als estudiants, amb el reconeixement que els seus esforços es prenen com a exemple i es publiquen en un espai obert.

Competències que facilita treballar

- Capacitat per a analitzar la informació que els altres ofereixen, com a referència per al nostre treball.
- Capacitat per a potenciar els processos de treball cooperatiu en el marc d'un projecte.

Exemples a la xarxa

- [Gleduwiki](http://wiki.gleducar.org.ar/wiki/Proyecto:Mi_lugar_en_Wikipedia) (http://wiki.gleducar.org.ar/wiki/Proyecto:Mi_lugar_en_Wikipedia). *Mi lugar en Wikipedia* ens ofereix una estructura d'aspectes que cal tenir en compte per a desenvolupar un projecte.
- [Wikimedia](http://meta.wikimedia.org/wiki/Espanya) (<http://meta.wikimedia.org/wiki/Espanya>). Wiki en el qual s'exposen projectes de la Fundació Wikipedia.

Valoració...

Avantatges que presenta
<ul style="list-style-type: none">
▪ Generalment, un cop l'estudiant ens ha lliurat un projecte, ja es dona per tancat. Amb la publicació del projecte al wiki, aquest queda obert a noves aportacions (pel mateix autor o per altres usuaris) i d'aquesta manera pot tenir un cicle de vida més llarg.
▪ Es potencia la motivació dels estudiants per a participar en una comunitat gràcies a la qual es poden comentar interrogants en comú sobre el procés d'elaboració d'un projecte.
▪ Podem oferir, com a formadors, un espai en moviment, en el qual els mateixos estudiants pregunten, proposen i solucionen, millorant així la seva actitud crítica per a acceptar opinions i comentaris d'altres, en relació amb el seu treball.
Consideracions que cal tenir en compte
<ul style="list-style-type: none">
▪ Haurem de presentar una informació mínima del que s'espera del projecte que han de presentar els estudiants, des de l'aula, per a dirigir tota l'atenció al seguiment del wiki.
▪ Els estudiants han de continuar tenint la sensació que estan atesos, com passaria a l'aula virtual, en el seu procés, per la qual cosa hem de fer un bon seguiment del que vagi passant al wiki, i en podem destacar algunes novetats a la nostra aula.

Vull fer un wiki

Fer un wiki no solament comporta entrar en una plataforma que ens ofereixi donar-nos d'alta i començar, sinó que implica, com qualsevol projecte, una interessant tasca de reflexió i planificació, que ha de tenir en compte tres dimensions:

- Conceptual: quin tipus de wiki vull desenvolupar, amb quin objectiu, qui hi participarà, etc.
- De gestió: amb quina eina el puc desenvolupar.
- Tècnica: on estarà allotjat, etc.

A l'hora de plantejar-nos el desenvolupament del wiki us proposem com a guia seguir aquestes quatre fases que, a més, tenen associades un conjunt de preguntes clau.

Anàlisi de la situació

Per què ens plantegem fer servir un wiki? Què aporta a l'assignatura?

Quin ús educatiu concret hi volem donar? (Vegeu els exemples descrits en els apartats anteriors).

Tenim en compte les consideracions i els avantatges que hem esmentat per a la utilització del wiki ?

El podem integrar en el pla docent de manera harmònica? Està associat a objectius d'aprenentatge determinats i la seva duració temporal és adequada?

Coneixem altres exemples similars sobre la utilització educativa que ens interessa i els seus resultats?

Des del punt de vista tècnic, hem seleccionat una eina amb prestacions que donen suport al nostre ús educatiu? Coneixem el suport tècnic i metodològic que la institució ens ofereix per a implementar el wiki?

Disseny del blog. Podem començar a dissenyar l'estructura del nostre wiki, valorant els punts següents.

Els objectius: una vegada acabat el disseny del nostre wiki, revisem-los. Són coherents amb el pla docent?

Els continguts i la dinàmica de treball: tenim clara la metodologia amb la qual treballarem en el wiki i hem seleccionat o agregat els continguts i recursos necessaris?

Els participants: com els traslladem el funcionament del wiki i la informació necessària sobre l'activitat? Cal una guia d'aprenentatge? Com els motivem per a l'ús del wiki?

Des del punt de vista tècnic, hem atribuït adequadament els drets d'editar/visualitzar la informació dels estudiants? El disseny i l'estructura del wiki és atractiu?

Hem comprovat que els espais i eines del wiki funcionen correctament? Recordeu que, com a responsables del wiki, podeu fer proves i, després, esborrar el contingut de prova.

Com ho avaluarem?

Implementació i seguiment de l'activitat amb el wiki. Obrim el wiki als estudiants, primeres entrades, primeres propostes, inici i experimentació. Encara que la utilització del wiki no sigui al començament de l'assignatura, us recomanem de presentar-lo durant les primeres sessions juntament amb el pla docent. En relació amb el seguiment del wiki, és important fer consultes diàries i, sobretot, fer servir el sistema RSS (*rich site summary*) que ofereixen aquestes eines i que ens permeten estar informats de les actualitzacions que es van produint en el wiki per mitjà de missatges al correu personal o en un altre lloc web que triem. La utilització d'aquesta prestació facilitarà molt la tasca de seguiment.

Avaluació de l'activitat. Ens centrarem en l'avaluació del wiki com a recurs en el marc de l'activitat. L'objectiu de l'avaluació serà buscar

formes de millora, i hem d'intentar tenir una visió crítica i constructiva en la feina que hem iniciat, per a valorar si s'estan acomplint els objectius que ens havíem plantejat per al nostre wiki (i, per tant, si està aportant valor a la nostra assignatura), si els estudiants hi participen, les hores de feina que ens comporta a nosaltres com a generadors de continguts, si hem tingut incidències tècniques, si necessitem cap tipus de formació per a millorar les nostres destreses de gestió del wiki...

És molt important avaluar l'opinió dels estudiants sobre el funcionament del wiki des del punt de vista pedagògic i tècnic (funcionament de l'eina), si és possible mitjançant instruments desenvolupats amb aquest objectiu. Algunes de les preguntes de l'apartat *Anàlisi de la situació* poden servir com a indicadors per a l'avaluació de l'activitat

Com a eines concretes, us podem recomanar UseModWiki, un dels més antics, MediaWiki, que és el més estès i que es fa servir en els projectes de Wikipedia o TikiWiki, que ha desenvolupat una versió molt complerta. Aquests són alguns dels exemples que podem trobar referenciats i que ens poden servir per a començar a materialitzar el nostre projecte.

Fer un wiki a la UOC...

[Aquest apartat ha d'incloure, com a mínim, el text següent:]

No és el mateix crear recursos oberts a la xarxa que utilitzar-los amb finalitats formatives en l'àmbit d'una institució educativa. Per a fer un [nom del recurs] a la UOC cal, doncs, tenir en compte elements com:

- El model educatiu de la UOC, caracteritzat per la no-presencialitat, la asincronia, la flexibilitat, el rol actiu de l'estudiant, el paper del consultor com a facilitador, el model d'avaluació, etc.
- Les eines de què disposa el Campus Virtual, en el sentit que el recurs es pot plantejar juntament amb aquestes eines, però tenint en compte a la vegada el valor afegit que aquest recurs ha d'aportar respecte del que ja aporten les eines del Campus.
- La càrrega lectiva que comporta per a l'estudiant.

- El grau de familiarització dels estudiants amb el seu ús, o la dificultat que comporti per a ells aprendre a fer-lo servir.
- La dedicació que comporta per al consultor, tant pel que fa a la preparació del recurs com a la seva dinamització a l'aula.
- El fet que els estudiants no necessitin gaire temps per a familiaritzar-se amb el plantejament del recurs.